Nro 24.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 22. GRUDNIA ROKU 1797 W PIĄTEK

z Petersburga 8 Grudnia.

Półkowniczy *von Platen Ferduiel i Jerlikow* wyuieſieni zoſtali na ſtopień Generał Maiorow Podpółkownicy *Jesſipow Lewis Bobir* i z Dońſkiego korpusu *Pozdeiew* 3 zoſtaią Pułkownikami Maiorowie od Artileryi *Paſkiewicz Duraſsow* Xże *Jaszwil i Oſtrow* Półkownikami Półkownik Jnżenierow *Sludin* w cywilney ſłużbie mianowany Konſiliarzem ſtanu Podpółkownik 5 Strzelców batalionu *Gersdorf* uwolniony od ſłużby z rangą Półkownika, i dozwoleniem noszenia munduru.

Krolewſko Pruſkiey ſłużby Generał Lieutenant *Xiąże Holſtein Beck* przyięty do Rossyiſkiey w tymże ſtopniu, otrzymał Szefowſtwo Pawłowſkiego grenadyerow regimentu Generał Artilleryi *Neihard* ze ſłużby oddalony; iako też Półkownik *Muller* Sibirſkiego regimentu dragonii Półkownik *Łapunow* zoſtał Generał Maiorem i Szefem Sibirſkiego regimentu grenadyerow Podpółkownicy *Weleckoi Nassakin*, Połkowuikami.

z Wiednia 6 Grudnia

Miniſter ſtanu Baron *Thugut* oswiadczył Baronowi *de Haeften* Posłowi RPtey *Batawow* u Dworu naszego, iż nie przyszedł ieszcze moment przyięcia liſtow wierzytelnych, które iemu nadeſłał rząd kraiowy, dla rospoczęcia urzędu ſwoiego. Mówiono tu niedawno o znacznym poruszeniu, które w woyſkach *Auſtryackich* naſtąpić miało, którego iednak cel inny nie był, iak zaięcie leżow zimowych. Powſzechnie rozumieią iż do *Wenecyi* wkroczą Ceſarscy między 10 i 15 Grudnia.

Xiąże Modńſki chciał wysłać Pełnomocnego Miniſtra na Kongres do *Raſtadu* dla traktowania względem ſwoich Intereſsow. Lecz gdy nie odebrał pomyślney odpowiedzi na zapytanie czyli Minister iego przyznany będzie? zaniechał przedſięwzięcia. Uważamy, że chociaż na przyszłym Kongreſie traktowane bydź maią same tylko intereſsa *Rzeszy Niemieckiey*, przecież Kancellarya oney nadworna mało ieſt zatrudniona, wſzyſtkie zaś okoliczności do tego ſtosowne ułatwiaią ſię w Kancellaryi ſtanu.

z Londinu 27 Liſtopada z Gazety Berlinſkiey

D. 25 pierwszy Minister podał Izbie niższey proiekt ſkarbowy. Nowy ieſt, powiedział, wyciągaiący wprawdzie wielkich ofiar; lecz oraz pokaże nieprzyiacielowi, iak są niewyczerpane źrzódła doſtatków naszych; i że ſię *Francya* omyli ſpodziewaiąc ſię *W. Britanniq* przymuſić do pokoiu pieniędzy niedoſtatkiem. To rzekłszy *P. Pitt* przekładać zaczoł nadzwyczayne wydatki naſtępuiącego roku. Siły morſkiey utrzymanie.

Kosztować będzie	-	12539000 FS.
Woyſko lądowe	- -	10112000.
Artillerya	- -	1241000.
Potoczne wydatki	- -	2544600.
Ogułem	- - -	2 446000.
Mniey niż roku 1797	-	6700,000.

Na zaſtąpienie tych wydatkow nad wyczaynych podaie Miniſter naſtępuiące srzodki.

Podatek gruntowy	- -	2750.000.
Z Lotteryi, ſtęplu &c.	-	750000.
Bilety bankowe	- -	3,000.000.
Podatki niektóre potroione	-	7,000 000.
Nowa pożyczka	- -	12,000 000.
Ogułem	- - -	25 500 000.

Przyſtąpił zatym *P. Pitt* do iasnych i przekonywaiących dowodow, iż takowy sposob ſkarbienia ieſt od innych nieſkończenie doſkonalszy. Gdybyśmy, powiada, w tym roku zaciągnąć chcieli przez pożyczkę wielkie summy, iakośmy czynili nie raz w przeszłych latach; zważaiąc w iak niſkiey dziś są cenie papiery kraiowe, ſtosowalibyśmy ſię sami do myśli i życzenia nieprzyiacioł naszych; muſielibyśmy ſtanowić podatki nowe na opłatę wysokich procentow.

Otworzyłoby ſię przez to dla Lichwiarzow obfite żniwo. Moim ieſt zamiarem powiększyć fundusz umarzaiący długi narodowe, ażebyśmy nieznacznie i powoli ſtanąć mogli kiedyżkolwiek na tym ſtopniu, na którym byliśmy przed rozpoczęciem woyny terazznieyſzey; a tego dokazawſzy, prowadzili woynę, iak długo podoba ſię nieprzyiaciołom, nie ma-

maiąc potrzeby wynaydowania i narzucania Obywatelom nowych corez ciężarow.

Ten fundusz umorzyć może 4 milliony ze 12 które teraz zaciągnąć mamy; pozostałe 8 millionow umorzone będą dochodem podatkow potroionych; więc dług narodowy bynaymniey teraz nie urosnie. Podatki które zamyślam podwoić, potroić, lub we czwornasob podwyższyć, według sposobności i maiątku każdego, padać będą na domy, poiazdy, &c do zbytku służące. Ciężaru tego nikt z Obywatelow, oprócz bogatszych czuć nie będzie; takich zaś nie więcey nad 200. tysięcy.

Ażeby zaś od tych podatkow nikt zgoła usunąć się nie mógł, potrzeba dać prawu moc i rozciągnąć one na czas upłyniony, biorąc regestra sporządzone w roku przeszłym. Mogą albowiem znaleść się tacy, którzy zechcą teraz pozbyć się koni i poiazdow, ażeby zostali wolnemi od czynienia ofiary Oyczyznie, którey po nich koniecznie wyciągać może. Tu Minister w czułych wyrazach usiłował wzbudzić duch obywatelski, wskazuiąc potrzebę przepisania środkow nieuchronną.

Zachęcał naostatek bogaczow i kapitalistow, ażeby spokoynie, bez szemrania i gniewu, podatek zapłacili, złożyli 12 żądanych przez pożyczkę millionow iak nayrychley; ponieważ tego wyciąga zachowanie całości i niepodległości narodowey. Jak tylko pierwszy Minister mowę zakończył, powstał z *Oppozycyi* P. *Tierney*, mówił bardzo wiele przeciw proiektowi skarbowemu; iednak że to żadnego nie uczyniło wrażenia na umyśle Reprezentantow.

Według ostatnich wiadomości z *Przylądka Dobrey Nadziei*, obywatele tamteyszych osad nie taią się z nienawiścią ku rządowi naszemu; zamiarem ich iest ogłodzić *Cap* miasto Stołeczne. *Hiszpani* znacznie powiększyli załogę wysp *Filippińskich* strzegącą. Z drugiey strony mieszkańce wyspy S. *Domingo* w tey części którą *Hiszpania Francuzom* ustąpiła, niechcąc znosić iarzma nowego, zamyślaią o zrzuceniu onego, i poddaniu się W. *Britanii*.

Towarzystwo Philantropiczne zatrudniaiące się wynaydowaniem nayskutecznieyszych środkow przywrócenia do życia ludzi utonionych i samoböycow, rozdać kazało nadgrodę sześciu Kandidatom, którzy w operacyach swoich szczególnieyszą zręczność okazali. Wszyscy otrzymali medale. Na iedney onego stronie iest napis: *Latet scintilla forsan*, na drugiey: *Hoc pretium cive servato tulit.* Imie otrzymuiącego nadgrodę wyryte iest w Cyfrze z Wieńcem obywatelskim i napisem: *Ob vitam restitutam.*

Siły morskie W. *Britannii* składaią się teraz ze 1_8 okrętów liniowych, 26 od 50 armat, 218 fregat, 330 mnieyszych statkow, łączęc w iedno uzbroione i nieuzbroione w naprawie będące, &c. Obywatele *Westminsteru* zgromadzić się maią dla zrobienia nowych instrukcyi Reprezentantowi swoiemu P. *Fox*, względem następuiącego podwyższenia podatkow. Gdyby wiatry przeciwne dozwoliły Królowi Jmci przybyć do *Nore*, maytkowie całey Flotty podać mieli adres wyrażaiący żal morskiego ludu za przestępstwo popełnione.

Mamy za rzecz pewną, iż *Perignon* Poseł *Francuzki w Madricie* prosił o dozwolenie prowadzenia armii Republikantskiey przez *Hiszpanią do Portugallii*. Dwór *Madricki* miał odpowiedzieć, iż według brzmienia traktatu *Hiszpania* obowiązaną nie iest zezwalać na takowe żądania. Wprawdzie *Francya Hiszpanow* woyskiem posiłkować powinna, ieśliby tego potrzebowali; co gdy nie iest, *Król Jmć Katolicki* kraiow swoich wystawiać nie chce na rozruchy domowe.

Diwizye fregat i lekkich statkow, które tego roku po nadbrzeżu *Francuzkim* krążyły pod kommendą PP. *Warren i Pallew*, iuż odtąd oddzielnie krążyć nie będą, z wielkim żalem kupcow *Angielskich*. W czasie swoiey żeglugi zabrały lub zniszczyły, nie licząc korsarzow i statkow Kupieckich 23 fregaty nieprzyiacielskie od 44 do 12 armat. Admirał Kommenderuiący główną flottą w Kanale koniecznie wyciąga, ażeby pomienione eskadry naywyższym onego rozkazom podlegały.

z Paryża 27 Listopada z Gazety Berlinskiey.

Rano zawczora Deputowani *Cantonu Berneńskiego* wyiechali z tey stolicy, odebrawszy na to wyraźne zalecenie od Direktoryatu. Ta okoliczność, przydawszy do niey wiadomości dawniey odebrane z *Szwaycarow*, zdaie się rokować odmianę nastąpić maiącą w rządach RPtey. Klub nowy formuie się w *Paryżu*; nikt nie wchodzi do zgromadzenia wyiowszy reprezentantow narodowych. Posiedzenia swoie odprawuią w Pałacu *Thuilleries*. Biegaią rozmaite pogłoski względem następuiących elekcyi; żadney iednak o tym nie ma pewności.

Utrzymuią iedni, że część trzecia reprezentantow, którzy do sławney Konwencyi należeli, zostanie na mieyscu; wakuiące zaś urzędy w zgromadzeniu prawodawczym przez deportacyą, ucieczkę, śmierć lub kassacyą, napełnione będą deputatami nowo obranemi. Utrzymuią drudzy, że Direktoryat elekcye do lat kilku zawiesi. Inni naostatek rozumieią, że władza wykonawcza nowy środek obmyśli. W Prowincyach *Maine* i *Bretanii* wskrzesić chciano woynę domową. W *Laval* mieście znalezione papiery rzecz wyiaśniły. Szef *Szuanow*, *Tranche-Montagne* został przytrzymany.

Ambassador *Truguet* wkrótce wyieżdża do *Madritu*. Starać się będzie, ażeby flot-

ta *Hiszpańska* iak nayrychley z portow pod żagle wyszła. Uprzątaią teraz wielki dziedziniec Pałacu *Luxembourg*, gdzie za dni kilka wielka uroczystość będzie z okoliczności spodziewaney zamiany ratifikacyi pokoiu z Cesarzem Jmcią, przywiezie onę Direktoryatowi Officyer, który chociaż go nie wymieniaią, spodziewamy się że będzie Generał *en Chef Buonaparte*. Obywatel *Chevalier* donosi, iż wynalazł racę, od którey pożar wzniecony zgaszonym bydź nie może.

P. Swinburn maiący zlecenie od gabinetu *Londyńskiego* umawiać się z rządem naszym o zamianę woiennych brańcow, do tychczas mieszkał w *Fontainebleau*. Niedawno pozwolił ma Direktoryat przyiechać do *Paryża* z kąd w krótce ma wyiechać do Oyczyzny. Rozumieią nie ktorzy, że podróż iego może mieć związek z propozycyami do pokoiu, które rząd *Francuzki Angielskiemu* czyni. Nie ieſt albowiem rzecz niepodobna, żeby Direktoriat czynnie dziś zatrudniony zgotowaniem ſławney wyprawy, nie myśli razem o śrzodkach tamę położyć zdolnych klęſkom z przedłużenia woyny wynikaiącym.

Nie można wſtrzymać ſię od śmiechu czytaiąc naſtępuiący liſt Obywatela *Thilorier* „ podaię, mówi, śrzodek niezawodny prędkiego ukończenia woyny z *Anglikami* w niwecz obraca ſiłę morſką nieprzyiacioł, batterye ſkały morſkie nawałności, które nam do wylądowania przeſzkadzaią. Z pierwſzego weyrzenia móy proiekt zda ſię zuchwały; ieſt zaś pewnieyszy i mniey niebespieczny nad inne dotąd wymyślone, w dniu iednym pokoy *Europie* wolność żegluiącym narodom przywrocimy nie ſtraciwszy iednego człowieka.

„ Ofiaruię wyſtawić oboz lataiący, ſłowem *Mongolfierę* tak ogromną, iż naylicznieysza armia wygodnie do *Anglii* przeydzie i onę podbiie. Że proiekt nie ieſt do wykonania niepodobny, żaden Fizyk nie zaprzeczy. Że zaś łatwo bydź może wykonany, obowiązuię ſię pokazać, i dowiodę iż mniey będzie kosztowny, nieżli ogromney flotty uzbroienie. Rozgłoszenie myśli moich, nie może bydź onych ſkutkowi szkodliwe, ieżeli iednak rząd pragnie ażeby rzecz w cichości roztrząsaną była, zamilknę ieszcze do dni kilku.

Dawniey położyliśmy treść proklamacyi, którą wyieżdżaiąc ze *Włoch* Generał *Buonaparte* wydał do narodu *Cisalpińſkiego*. Odebraliśmy teraz drugą do RPtey *Liguryiſkiey*; myśli oney i wyrazy bardzo ſię nie podobały naszym rewolucyoniſtom. Oto z nich niektóre „ Nie dość ieſt nic nie czynić przeciwnego religii; trzeba nadto nie dawać przyczyny lękania ſię ludziom boiaźliwego sumnienia, tym bardziey oręża w ręce złośliwym. Oddal całą szlachtę od urzędow kraiowych, ieſt wołaiąca o pomſtę niesprawiedliwość.

„ Gdyby iedne tylko miaſto *Genua* bydź miało portam wolnym, ten przywiley ſtałby ſię zapewne iabłkiem niezgody. Nie wierzcie tym ludziom którzy zawsze drugich obwiniaiąc, ſiebie i przyiacioł swoich za wzór patriotyzmu podaią. Skoro tylko w iakim kraiu nie wyſłuchanych potępiaią; ſkoro zapałoną wściekłość cnotą, umiarkowanie zbrodnią nazywaią; iuż tam narod bliſki ieſt upadku. Narodem, niby okrętem, rządzić trzeba uważnie, rozsądnie; niech rozum i doyrzała roſtropność prawa pisze, siła do ſkutku przywodzi napisane.

„ Jeżeli umiarkowania grzechem bydź może, będzie zaiste tam gdzie idzie o praw mądrych wykonanie. Przyimuiąc nową Konſtitucyą, zapomniycie o dawnych nieſnaſkach. Com tu napisał, owocem ieſt doświadczeni nabytego pośrzod rewolucyiney burzy w narodzie *Francuzkim*. Toż ſamo przyświadczą wſzyſtkie dzieie. Gdzie kolwiek będę, znaywiększym kontentowaniem przyimę wiadomość, iż żyiecie zgodni, i użyteczni temu narodowi, któremu wolność winniście, i rozszerzenie granic przyłączeniem kraiu 100. tyś: dusz liczącego.

Jak są dziś zepsute u nas obyczaie sądzić można z iedney ſztuki. którą na teatrach *Paryſkich* graią od dni kilku z oklaſkiem powszechnym. Pierwszą w niey osobą ieſt łotr i zbòyca, ktory o niczym nie myśli ani mówi, nic nie czyni, oprócz nayokropnieyszych zbrodni. Zabił Oyca swoiego, Matkę otruł, Sioſtry drapieżnym zwierzętom wydał na pożarcie &c. nigdy ieszeze podobne widowiſka *Francuzow* niebawiły. Gdyby do tych czas guſt dobry kwitnoł, gdyby ſilne ſprężyny moralności osłabionemi nie były, autor takiey sztuki i Aktorowie wzgardą powszechną odeszłiby okrycł

W pismach niektórych czytamy naſtępuiący obraz *Paryża* Patrioci chełpią ſię z kilkuletnich zasług. Ludzie niespokoyni układaią plan rewolucyi nowey. *Theophilantropowie* uczą moralności. Wzdychaią Katolicy. *Atheuszowie* żarty ze wszyſtkiego Filozowie ubolewaią nad ludzkim nierozumem. Generałowie nienawidzą Miniſtra woiennego. Reprezentanci obiecuią sobie lat ieszcze kilka bydź prawodawcami. Ludzie tego niegodni zaymuią pierwsze urzędy RPtey.

Tym czasem bale codzienne dla bogatych, tańce dla uboższych. Urzędnicy bezpłatni sami ſobie płacić umieią Demokratowie gadaią o powszechney ſzczęśliwości. Roialiści nie tracą nadziei. Rozmaitemi pismami zarzucone miaſto, guſt i dowcip znaleść w nich trudno. Przydaymy do tego obrazu tyſiące żebrakow napełniaiących ulice; rospacz ludzi cnotliwych, chytrość i podeyścia ſilutow, dla których ten ieſt prawdziwei wiek złoty.

Gdy się ſkończyły d. 7 frimaire trzy miesiące prezydencyi w Direktoryacie wykonawczym Obywatela *Larevelliere*, *Barras* o-

głoszony zoſtał Prezydentem, i pieczęć RPtey odebrał od poprzednika swoiego. Na oſtatnim posiedzeniu Rady 500, *Jean Debry* przekładał Prawodawcom iak srogie i częſte dziś rozboie dzieią się po drogach. Zgromadzenie zapytać się kazało Direktoryatu o przyczynę tego nieporządku; iakie oraz przedsięwzięte są śrzodki na wykorzenienie złego.

Santhonax, o którym niedawno mówiono, iż uciekać musiał z *S. Domingo*, przybywszy do *Ferrol w Hiszpanii*, z tego mieysca d. 11 pisał do Reprezentow wyspy pomienioney w Zgromadzeniu Prawodawczym, donosząc iż podróż miał nienaypomyślnieyszą, ponieważ okręt iego był nie raz bliſkim zatonienia. Zoſtawiłem powiada, wyspę *S. Domingo*, w tym samym ſtanie w którym była, kiedyście wyieżdżali. W ſtronach mianowicie północnych spokoyność ieſt zupełna; rolnictwo nowy codziennie wzroſt bierze. Ponieważ zaś wzmianki nie uczynił o innych Prowincyach, wnosić należy, że w nich panuią zamieszania.

Rada Starszych potwierdziła rezolucyą Rady 500, która Szlachtę *Francuzką* kładzie w liczbie cudzoziemcow. Zapewniaią, iż wyprawa ku brzegom *W. Britannii* przedsięwzięta będzie wspólną siłą *Francyi*, *Hiszpanow*, *i Batawow*. 150 tysięcy żołnierza, użyć maią Wodzowie do dzieła zbyt śmiałego; wszyſtkie okręta trzech Mocarſtw zprzymierzonych maią bydź uzbroione; wszyscy maytkowie ſtaną do potrzeby. Oſtre prawa przepisze zwierzchność na utrzymanie karności, zapobieżenie zdradom i zamieszaniu.

Inna tym czasem chodzi pogłoſka, że wkrótce naſtąpi 18 miesięczne broni zawieszenie z *Anglikami*. Przez ten czasu przeciąg woiuiące ſtrony traktować maią o pokoy oſtateczny. Do wszyſtkich osad pocztowe ſtatki bydź maią wyſłane z roſkazem wſtrzymania kroków nieprzyiacielſkich; pełnomocnicy zaś Króla Jmci *W. Britannii* przybędą do *Raſtadu*. Malkontenci *Szwaycarscy* liczne proteſtacye zanoszą przeciw rządowi swoiemu, wymyślne do niego roszczą pretensye, karmiąc się nadzieią, iż w RPtey *Francuzkiey* pomoc znaydą.

Przybyli do *Paryża* Deputowani z *Bonn i Colonii*, przekładaiąc Direktoryatowi żądanie, powszechnym nazwane, współziomkow swoich, ażeby kray onych do RPtey *Francuzkiey* zoſtał przyłączony. Dnia dzisieyszego maią mieć audyencyą. Mówić nie przeſtaią, iż General *Berthier* w *Wiedniu* poſłować będzie. Miniſter Policyi aresztować kazał *Weneckiego* obywatela *Viscovich*, który śmiało zbiiał wszyſtkie zarzuty od Direktoryatu czynione Szlachcie *Weneckiey*, w manifeście wydanym przeciwko rządowi RPtey.

z *Havre* donoszą, iż obywatel *Blanchard* zrobił figurę dziwnieyszą, niżeli był gołąbek *Architasa*, i graiący na fiecie człowiek P. *Vaucanson*. Sławny żeglarz powietrzny usposobił swoią figurę do czynienia rozmaitych doświadczeń fizycznych. Kobieta lataiąca wyrzuca z siebie ogień, topi kruszce, kieruie elektryką według woli, ſtrzela z piſtoletu, zabiia ptaka, &c. wszyſtko zaś czyni z zręcznością prawdziwie niepoiętą. Kawaler *d' Aranjo* Poseł *Portugalſki* do tych czas niewyiechał.

Łotrowſtwa i rozboie po drogach uſtaią. W dniach 8, 15 kuryerow zatrzymano i odarto; każdemu zaś powiedzieli wcześnie łupieżcy, iak wiele miał pieniędzy, zkąd się pokazuie, iż są w porozumieniu z wielo osobami. Zawczora o 2 mile od *Paryża* napadli 3 wozy z *Fontainebleau* idące, wszyſtko zabrali, i na drodze zdobycz między siebie rozdzielili. Tegoż dnia 30 łotrow konnych naprzykrzali się podróżnym na drodze do *Rouen* prowadzącey. Wczora naoſtatek człowiek od Miniſtra zagranicznych intereſsow z liſtem do *Chaillot* wyſłany, zoſtał zamordowanym. Co ieśli dłużey potrwa, korrespondencya z miaſtami okolicznemi tak trudną będzie i rzadką, iak ieſt dziś z *Pekinem*.

Spodziewamy się do nas przybycia z Madritu Hrabiego *de Cabarrus*, który tu sprawować będzie poselſki urząd na mieyscu Margrabi *del Campo*. Wkrótce także oglądać będziemy wyprowadzony z *Marselli* zbiór obrazow, posągow, &c. zabranych we *Włoszech*. Obrazow iest 228, 1102 posągi, 1295 sztuk ſtarożytnych, urn, naczyń, &c. 2549 ksiąg rzadkich, 1051 sztuk należących do hiſtoryi naturalney. Poſtrzegaią teraz rozróżnienie między ſławnemi *Sieyes i Tallien*. Pierwszy sprawcą ieſt rezolucyi przeciw Szlachcie zapadłey, drugi ſtoiąc na czele *Thermidorianow* silnie mówi za proiektami umiarkowanemi i z konſtitucyą zgodnemi. Odnawia się pogłoſka, iż Direktorowie *Merlin i Barras* żyią w równey niezgodzie iak *Sieyes i Tallien*.

z Madritu 9 Liſtopada z Gazety Frankfortſkiey.

Kredyt i powaga *Xiążęcia Pokoiu* mócno ugruntowane zoſtały przez zaślubienie iego z córką *Infanta Don Ludwika*. Oczewiſtym tego dowodem są zaszłe odmiany w Miniſterium. Nowo na urzędy wezwani należą wszyscy do partyi *Francuzką* zwaney. Hrabia *Cabarrus* wpływał potężnie do ich wyboru. Dwór *Madrycki* wszelkich śrzodkow używa, azeby nakłonić *Portugallią* do ratifikowania z *Francyą* traktatu. Opatrzenie żywnością miaſta ſtołecznego wielkich doznało trudności. Teraz mówią, iż wszyſtkie są ułatwione.

Od granic Włoſkich 22 Liſtopada z Gazety Frankfortſkiey.

Powſtały niedawno rozruchy w *Brescia*. Obywatele w opiniach polityeznych rozdwoieni, bić się zaczeli.

N^ro 24.

DODATEK

DO

KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 22. GRUDNIA ROKU 1797. W PIĄTEK

Continuacya od Granic Włoſkich.

Przyiście kilku *Francuzkich* batalionow koniec walkom uczyniło. Podobne zamieszania widzieć się dały w powiecie *Vicenza*. Mieszkańcy korzyſtaiąc z odeyścia *Francuzow*, zamieszali spokoyność publiczną. Kommenderuiący w *Weronie* Generał ruszył w tamte ſtrony z tyſiące żołnierza, wszyſtko wnet powsćiło do porządku dawnego. Niektórzy z dowodzcow aresztowani zoſtali. Z drugiey ſtrony w kraiach *Genueńſkich* lękaią się wybuchnienia ognia nowego. Dla tey to zapewne przyczyny, kilka tysięcy żołnierza *Francuzkiego* podſtąpiło ku miaſtu ſtołecznemu.

Liſt pisany z *Raguzy* 30 Października donosi, iż eskadra *Francuzka* pod kommendą Admirała *Brueys* ſtanęła w kanale wyspy *Calamotta*, ſkłada się z 8 okrętow od 84 armat, 3 od 74 i iedney fragaty od 40. Wiezie 4 tysiące woyſka lądowego, między któremi znayduie ſię garſtka *Cisalpinow*. Jak tylko *Brueys* ukazał się w bliſkości, natychmiaſt rząd *Raguzańſki* wyſłał do niego deputacyą z powinszowaniem. Kontr Admirał wszedł do miaſta, był w Sali Senatorſkiey i zapewnił o przyiaźni i protekcyi narodu swoiego.

z Mediolanu 25 Liſtopada z Gazety Frankfortſkiey.

Generał *Kilmaine* obioł tymczasową kommendę armii *Francuzkiey we Włoszech*. Woyſka *Cisalpińſkie* zmierzaiące ku granicom Państwa Kościelnego, przeszły iuż *Rimini*; liczono ich 10 tyſięcy. Wczora na wzmocnienie tego korpusu wyſłano ztąd 4 tyſiące żołnierza. Wkrótce spodziewamy ſię odebrać wiadomość o wtargnieniu, ieżeli *Oyciec S.* w zamierzonym czasie nie uzna RPtey *Cisalpińſkiey*. Mówią ieszcze o nowey pretensyi 30 millionow wynoszącey, którą rząd nasz uroscił do *Oyca S.* ponieważ tyle wynosić mają długi zaciągnione w 3 Legacyach do RPtey przyłączonych.

z Raſtadu 30 Liſtopada z Gazety Frankfortſkiey.

Dnia dzisieyszego Miniſtrowie Cesarza Jmci i Generał artilleryi Hrabia *Latour* byli na obiedzie u Generała *Buonaparte*. Zamiana ratifikacyi podobno iuż naſtąpiła, między tym Wodzem i Hrabią *de Cobenzl*. Generał *Murat* wyiechał do *Paryża*; *Berthier* za nim pośpieszy. *Buonaparte* ſtanoł w tychże samych appartamentach, które w roku 1714 zaymował Marszałek *de Villars*. Appartamenta Xiążęcia *Eugeniusza* zoſtawione są Hrabiemu *de Metternich*. Miniſtrem RPtey *Cisalpińſkiey* na Kongreſsie ma bydź Hrabia *Melzi d' Erile*.

2. Grudnia. Generał *en Chef Buonaparte* niespodzianie przedsięwzioł podróż do *Paryża*, dziś o wtórey z północy wyiechał z Generałem *Berthier* i wszyſtkiemi Adjutantami. Ma do nas powrócić za dni naydaley 10. Generał *Latour* oddalił się wkrótce po nim do główney kwatery w *Manheimie*. Tamże poiechał Generał *Meerfeld*, gdzie ma dni kilka zabawić. Zamiana ratifikacyi traktatu w *Campo Formio* zawartego naſtąpiła wczora przed wyiazdem Generała *en Chef*. Xiąże *Mauricy de Lichtenſtein* pobiegł do *Wiednia* kuryerem. Hrabia *de Metternich* dziś wieczorem tu ſtanoł.

z Bruxelli 27 Liſtopada z Gazety Courier du Bas Rhin.

O niczym więcey u nas nie mówią iak o ſławney wyprawie przeciw *Anglikom*. Trzy będą wytknięte obozy. Pod *Breſtem* pierwſzy i naywiększy; tam Kommenderować będzie Generał *Buonaparte* Generał *Desaix* ſtanie w *Normandyi Bernadotte w Flandryi*. Woyſka zewsząd są ruszone. Morſki Miniſter uzbraiać kazał w *Dunquerque* Eſkadrę Admirała *Musquin*. Budować maią ſzalupy na wzór *Angielſkich*, wſzyſtkie będą osadzone *Karonadami*, z których nieprzyiaciel tak wielką korzyść odnosił. W *Douay* teraz ludwisarnia zatrudniona ieſt odlewaniem tych dział kulę 68. funtową noszących. Lekkie ſtatki *Hollenderſkie* maią bydź przeprowadzone do *Dunquerque*. Tym czaſem *Anglicy* krążąc po nadbrzeżach, handel nasz tamuią. Powszechna i wielka Kontribucya, iak mówią, ma bydź rozpisana na wſzyſtkie RPtey Departamenta.

z Strasburga 30 Liſtopada z Gazety Berlińſkiey.

Liſty z *Szwaycarow* odebrane powtóre

zapewniaią,, iż RPta *Francuzka* ma nieiakie zamiany czynić z *Cantonem Bazileyſkim* i część od niego nabytą przyłączyć do Departamentu *Mont Terrible* Rząd *Bazileyſki* wyſzle Deputowanych do *Paryża P. Ochs* podobno poſłować będzie. Przed kiko dniami zadziwiło iego wnieſienie do Rady ſtanu wſzyſtkich kollegow. Żąda ażeby Konſtitucyą przeyrzano.

DONIESIENIE.

Gdy zbliża się termin, w którym każdy życzący sobie, w Roku naſtępuiącym trzymać Gazety, oznaymić powinien, jakie mieć chce, i Prenumeratę na takowe złożyć: zaczym uwiadamia się Wszyſtkich życzących mieć Gazety Peterzburſkie, w języku Roſsyiſkim, lub Kuryera Litewſkiego, w języku Polſkim, aby adresowali się o takowe, do Expedycyi Gazetney, przy Direkcyi Poczt Litewſkich w Wilnie będącey, przysyłaiąc Prenumeraty na rok, lub pół-rocze na też Gazetę Peterzburſką, kiedy bez dodatku, na rok, Rubli 13. a na pół roce Rubli 6 i pół: a kiedy z dodatkiem, na rok Rubli 18, a na pół roku Rubli 9. Na Kuryera zaś Litewſkiego należy Prenumeraty na rok złł: 80, czyli Rubli 12, lecz i na pół, lub na czwierć roku abonować się wolno. przesyłaiąc w każdym razie należne quantum srebrem Kto zechce miec Gazety zagraniczne, udawać ſię ma, mieſzkaiący w Gubernii Litewſkiey, do pomienioney Expedycyi Gazetney w Wlinie, lub do naybliższego ſiebie Kantoru Pocztowego; które o wielości należney Prenumeraty uwiadomią, takową przyimą, i żądane Gazety Prenumerantom, za uwiadomieniem przez nich, iaka Stacya oſtatnia do nich, regularnie przesyłać będą. Mieszkaiący w ościennych Guberniach Litewſkiey, maią udawać ſię, tak o Gazety zagraniczne, iak o Kuryera Litewſkiego, przesyłaiąc uwiadomienie, jakie Gazety mieć chcą, Nazwiſko ſwoie, oraz mieysca, gdzie mieszkaią, przez naybliższy Kantor Pocztowy Gubernii ſwoiey, do teyże Expedycyi Gazetney w Wilnie—Datt w Wilnie dnia 16. 9bra V.S. 1797.

Jan Frisel Dyrekt. Poczt Litewſkich.